

Kan man **lita** på Socialdemokraterna?

Vallöften som brast 2014–2022 och återkommande teman inför valet 2026

BRUTNA LÖFTEN I KORTHET

- ▶ **EU:s lägsta arbetslöshet 2020.** Aldrig uppnått. Sverige hamnade bland de sämre i EU-rankingen.
- ▶ **32 000 traineejobb.** Endast några hundra realiserades.
- ▶ **Kortare vårdköer.** Köerna förlängdes under stora delar av perioden.
- ▶ **10 000 fler polisanställda.** Numerärt uppnått, men majoriteten blev civilanställda.
- ▶ **Slopande av värnskatten, marknadshyror i nyproduktion och förändring av turordningsreglerna i LAS.** Genomfördes trots löften om motsatsen.
- ▶ **Familjeveckan.** Aldrig genomförd.

RAPPORT · SEPTEMBER 2026

Om rapporten

Denna rapport är utgiven av Tankesmedjan Oikos. Texten dokumenterar ett urval av Socialdemokraternas mest uppmärksammade vallöften under regeringsåren 2014–2022 och sätter dem i sitt parlamentariska sammanhang. Syftet är att ge väljarna underlag för **skärpt granskning** inför valet den 13 september 2026.

UTGIVARE

Tankesmedjan Oikos
Insamlingsstiftelsen för Svensk Konservatism

FÖRFATTARE

Carl Eos, Senior Fellow

CITERING

Eos, Carl (september 2026). *Kan man lita på Socialdemokraterna? Vallöften som brast 2014–2022 och återkommande teman inför valet 2026*. Stockholm: Tankesmedjan Oikos.

OM OIKOS

Oikos (av grekiskans οἶκος, 'hem; hushåll') är en konservativ tankesmedja grundad 2020. Verksamheten syftar till att sätta ideologi, värderingar och visioner högre på den politiska dagordningen och att bidra till ett tryggt, sammanhållet och välmående Sverige.

www.oikos.se

Rapporten gör inte anspråk på att vara en total inventering av all politik under perioden. Fokus ligger på högprofilerade och mätbara löften där utfallet kan granskas mot de ursprungliga utfästelserna.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Innehåll

Sammanfattning

1 Inledning

2 De mest centrala löftesbrotten 2014–2022

▶ Jobb och arbetslöshet

▶ Velfärd, vinster och vårdköer

▶ Trygghet och polis

▶ Arbetsmarknad, skatter och familjepolitik

3 Löften utan majoritet – den parlamentariska verkligheten

4 Socialdemokraternas prioritering av makt

5 Valet 2026: samma teman i ny förpackning

6 Trovärdighet och ansvarsutkrävande

Slutsatser

RAPPORT · SEPTEMBER 2026

Sammanfattning

Socialdemokraterna styrde Sverige 2014–2022, under större delen av perioden som minoritetsregering i beroende av stödpartier. Partiet gick till val på konkreta, högprofilerade löften om jobb, välfärd, trygghet och familjepolitik. På flera av de mest synliga och mätbara områdena **levererades inte resultatet**, eller endast i begränsad form.

Denna rapport dokumenterar de mest uppmärksammade löftesbrotten och sätter dem i sitt parlamentariska sammanhang. Syftet är att ge väljarna underlag för skärpt granskning inför valet den 13 september 2026.

Brutna löften i korthet

- ▶ **EU:s lägsta arbetslöshet 2020.** Aldrig uppnått. Sverige hamnade bland de sämre i EU-rankingen.
- ▶ **32 000 traineejobb.** Endast några hundra realiserades.
- ▶ **Kortare vårdköer.** Köerna förlängdes under stora delar av perioden.
- ▶ **10 000 fler polisanställda.** Numerärt uppnått, men majoriteten blev civilanställda.
- ▶ **Slopande av värnskatten, marknadshyror i nyproduktion och förändring av turordningsreglerna i LAS.** Genomfördes trots löften om motsatsen.
- ▶ **Familjeveckan.** Aldrig genomförd.

KAPITEL 1

1. Inledning

Vallöften är centrala i den representativa demokratin. De gör det möjligt för väljarna att jämföra alternativ, skapa förväntningar och i efterhand utkräva ansvar. När högprofilerade och mätbara löften inte infrias uppstår en **klyfta mellan retorik och verklighet**. Den klyftan skadar det enskilda partiet och i förlängningen förtroendet för det politiska systemet.

Socialdemokraterna gick till val 2014 och 2018 med tydliga åtaganden. Denna rapport fokuserar på de löften som inte genomfördes eller endast delvis realiserades. Den gör inte anspråk på att vara en total inventering av all politik under perioden. Syftet är att belysa ett återkommande mönster av ofullständig leverans på centrala, synliga områden och att undersöka i vilken mån samma teman återkommer inför valet 2026.

Löften som om det fanns egen majoritet

En särskild aspekt förtjänar uppmärksamhet: benägenheten att formulera löften som om partiet hade egen majoritet, trots att det parlamentariska läget var osäkert. När genomförandet sedan uteblev eller krävde kompromisser som stred mot de egna vallöfterna, förklarades det ofta med oppositionens motstånd eller »det politiska spelet«. Det är ett problem i själva löftesgivningen, inte bara i genomförandet.

KAPITEL 2

2. De mest centrala löftesbrotten 2014–2022

Översikt

LÖFTE	UTFALL	KOMMENTAR
EU:s lägsta arbetslöshet 2020	Aldrig uppnått; Sverige bland de sämre i EU	Målet tonades ned från 2019
32 000 traineejobb	Några hundra (under 300–400)	Rent genomförandemisslyckande
Stopp för vinster i välfärden	Fullt stopp aldrig genomfört	Saknade majoritet från början
Kortare vårdköer	Köerna förlängdes 2014–2022	Pandemi förvärrade, men trend fanns tidigare
10 000 fler polisanställda	Numerärt uppnått (cirka 11 400)	Cirka 7 500 civila, cirka 4 000 poliser
Behåll värnskatten	Avskaffades 2020	Del av Januariavtalet
Familjeveckan	Aldrig genomförd	Stoppades i budget; prioriterades bort

Tabell 1. Centrala vallöften 2014–2022 och utfall.

KAPITEL 2 · LÖFTESBROTTE 2014–2022

Jobb och arbetslöshet**► EU:s lägsta arbetslöshet 2020**

Detta var Socialdemokraternas mest framträdande sysselsättningsmål inför valet 2014 och upprepades under flera år. Stefan Löfven beskrev det som det som skulle präglade hela regeringens arbete. Sverige **nådde aldrig positionen**. Under perioden föll landet i den europeiska rankingen. Vid flera tillfällen låg Sverige bland de länder med högst arbetslöshet i EU.¹

Målet tonades successivt ned från omkring 2019 och försvann ur regeringsförklaringen. Löftet formulerades som om det låg helt inom regeringens kontroll, trots att arbetslösheten påverkas av konjunktur, demografi, migration och andra strukturella faktorer.

► 32 000 traineejobb för unga

Inför 2014 presenterades traineejobben som en central del av jobbreformen för unga. Utfallet blev katastrofalt. **Endast några hundra jobb realiserades** (granskningar visar siffror under 300–400). Reformen avvecklades efter att ha förklarats död av statsministern själv. Här fanns inget parlamentariskt hinder. Det var ett rent genomförandemisslyckande.²

KAPITEL 2 · LÖFTESBROTTE 2014–2022

Välfärd, vinster och vårdköer**► Stopp för vinster i välfärden**

Löftet om att sätta stopp för »vinstjakten« var ett av de mest uppmärksammade under flera valrörelser. **Fullt stopp genomfördes aldrig**. Utredningar och förslag om begränsningar presenterades, men mer långtgående regleringar saknade majoritet i riksdagen. Socialdemokraterna lovade ofta som om de hade majoritet och pekade sedan på bristande stöd när det inte gick.³

► Korta vårdköerna

Socialdemokraterna lovade kortare väntetider. Under stora delar av perioden 2014–2022 **förlängdes köerna i stället**, särskilt före och under pandemin. Standardiserade vårdförlopp förbättrade vissa ledtider, men den samlade tillgängligheten försämrades. Inga regioner klarade vårdgarantin fullt ut under långa perioder. Ansvar för vården ligger delvis hos regionerna, men det hindrade inte partiet från att ge nationella löften.⁴

► Övriga välfärdsloften

Obligatoriskt gymnasium för under 18 år, obligatorisk sommarskola, borttagande av delade turer i vård och omsorg, bankskatt i den utlovade formen, samt strikt maxtak på 15 barn i förskolegrupper (riktmärken infördes i stället för bindande tak). I flera av dessa fall saknades riksdagsmajoritet redan från början.

KAPITEL 2 · LÖFTESBROTTE 2014–2022

Trygghet och polis**► 10 000 fler polisanställda till 2024**

Målet nåddes numerärt (enligt Brå cirka 11 400 fler anställda 2024 jämfört med 2016). Men en stor del av tillväxten utgjordes av civilanställda (**cirka 7 500 civila mot cirka 3 900–4 000 poliser**). Den brottsförebyggande och ingripande verksamheten växte betydligt långsammare.⁵

Andelen uppklarade mängdbrott minskade något. Resultaten i form av ökad trygghet och bättre lokal närvaro blev begränsade i förhållande till retoriken och resursökningen.

Siffran som döljer innehållet

Att nå ett numerärt personalmål är inte detsamma som att stärka den polisiära förmågan. När merparten av ökningen består av civilanställda förändras bilden av vad väljarna faktiskt fick.

KAPITEL 2 · LÖFTESBROTTE 2014–2022

Arbetsmarknad, skatter och familjepolitik**► Inte sänka skatten för höginkomsttagare**

Socialdemokraterna lovade uttryckligen att inte sänka skatten för de med högre inkomster. Värnskatten avskaffades 2020 som en del av Januariavtalet, vilket var **ett direkt brott mot det egna löftet**. Här var det inte oppositionen som stoppade. Det var Socialdemokraterna själva som prioriterade att behålla regeringsmakten.⁶

► Nej till marknadshyror

Fri hyressättning i nyproduktion drevs fram inom ramen för Januariavtalet, trots tidigare utfästelser om att säga nej. Förslaget ledde till **regeringskris 2021** och drogs tillbaka efter Vänsterpartiets hot om misstroende. Det drevs alltså fram, men stoppades.⁷

► Avvisa försämringar av LAS

Socialdemokraterna lovade att avvisa förändringar av turordningsreglerna. I stället genomfördes utökade undantag (tre undantag oberoende av företagsstorlek) som en del av Januariavtalet.

► Familjeveckan

Extra betald ledighet för föräldrar med barn i skolåldern var ett av de mest uppmärksammade löftena inför 2018. Förslag lades fram, men **reformen genomfördes aldrig**. Oppositionen stoppade budgetförslag och partiet prioriterade sedermera bort den.⁸

KAPITEL 3

3. Löften utan majoritet – den parlamentariska verkligheten

Socialdemokraterna saknade egen majoritet under hela perioden 2014–2022. Regeringarna var beroende av stöd från andra partier, först via Decemberöverenskommelsen och sedan via Januariavtalet (S, MP, C, L). Det parlamentariska läget var alltså känt när många av de mest ambitiösa löfterna formulerades.⁹

Ett återkommande drag är att löften gavs utan tydliga reservationer om behovet av samarbete. Väljaren fick intrycket att **»om ni röstar på oss så blir det så här«**. När majoritet sedan saknades, eller när partiet självt valde att kompromissa bort löften för att behålla makten, förklarades det ofta med oppositionens motstånd eller »det politiska spelet«.

Januariavtalet är det tydligaste exemplet. För att stanna kvar i regeringsställning genomförde Socialdemokraterna flera reformer som stred mot de egna vallöfterna – värnskatten, marknadshyror i nyproduktion och LAS. Det var ett medvetet val att sätta **makten framför principerna**. Samtidigt bör det noteras att varje regering i ett parlamentariskt system måste kompromissa. Skillnaden ligger i hur öppet partiet redovisar detta inför väljarna när löfterna ges.

Om partier systematiskt lovar utan att ha säkrat den parlamentariska grunden, och sedan skyller på systemet när det inte går, urholkas möjligheten till ansvarsutkrävande. Väljaren kan inte längre lita på att det som lovas är det som kommer att levereras – eller ens att partiet självt tar löftet på fullt allvar.

KAPITEL 4

4. Socialdemokraternas prioritering av makt

Flera av de mest uppmärksammade brotten efter 2018 skedde inom ramen för Januariavtalet. Socialdemokraterna valde att stanna kvar i regeringsställning genom att genomföra politik som stred mot de egna vallöften. Det är ett klassiskt exempel på hur **maktprioritering kan trumfa principer** och väljarlöften.

Forskning (Elin Naurin och Valforskningsprogrammet) visar att svenska partier generellt uppfyller en hög andel av sina vallöften (ofta 75–90 procent helt eller delvis). Samtidigt upplevde väljarna att de socialdemokratiska regeringarna 2014–2022 infriade sina löften i lägre utsträckning än tidigare alliansregeringar. Det är ingen tillfällighet. När samma högprofilerade teman återkommer utan tydlig redovisning av tidigare misslyckanden skapas rimlig skepsis.¹⁰

Mönstret, inte undantaget

Mönstret är inte att Socialdemokraterna aldrig genomför något. Mönstret är att de mest synliga och mätbara löften ofta brister, och att partiet sällan tar fullt ansvar för att de själva formulerade löften som saknade parlamentarisk grund eller som de senare valde bort.

KAPITEL 5

5. Valet 2026: samma teman i ny förpackning

Inför valet den 13 september 2026 återkommer flera av de teman som tidigare präglats av **ofullständig leverans**, men i modifierad form.

TEMA 2026	HUR DET FORMULERAS NU
Arbetslöshet och jobb	Starkt fokus på att bekämpa hög arbetslöshet genom investeringar, utbildning, jobbtrappa, aktivitetsplikt och stärkt a-kassa. Inget nytt exakt årtalsmål i stil med »EU:s lägsta 2020«, men retoriken om jobben som det avgörande är densamma.
Vårdköer	Tydligt vårdlöfte om »bättre och snabbare vård«, kortare väntetider, fast namngiven läkare och systemskifte för finansiering.
Vinster i välfärden	»Stopp för vinstjakten« återkommer kraftfullt, särskilt kopplat till skola och vård. Genomförbarheten i en osäker parlamentarisk situation är fortsatt oklar.
Polis och trygghet	Stärka polisen, fler poliser, skärpta straff och åtgärder mot gäng. Numeriska mål finns, men historiken med civilanställda ger anledning till försiktighet.
Familjestöd	Ingen återupplivad familjevecka. I stället ett nytt löfte om dubbelt barn- och studiebidrag inför jul- och sommarlov (cirka 5 000 kronor extra per år för en tvåbarnsfamilj). ¹¹

Tabell 2. Återkommande teman inför valet 2026.

KAPITEL 6

6. Trovärdighet och ansvarsutkrävande

Track record med återkommande högprofilerade misslyckanden skapar rimlig och välgrundad skepsis. När samma teman återkommer 2026 utan tydlig redovisning av varför det gick fel tidigare, och utan konkreta mekanismer som minskar risken för upprepning, försvagas trovärdigheten ytterligare.

Särskilt problematiskt är den återkommande bristen på parlamentarisk realism. Att lova utan att ha säkrat majoritet, och sedan peka på oppositionen eller det politiska spelet när det inte går, är inte ansvarsfull löftesgivning. Det försvagar väljarnas möjlighet att utkräva ansvar.

Det rationella förhållningssättet är inte absolut misstroende. Det är **skärpt granskning**. Väljare bör kräva:

- 1** **Realistiska, mätbara löften** med tydliga tidpunkter och uppföljningsmekanismer.
- 2** **Ärlig redovisning** av tidigare misslyckanden – inte tystnad eller omformuleringar.
- 3** **Konkreta svar** på hur löfterna ska realiseras i en parlamentariskt osäker situation. Har partiet förankrat sina löften hos möjliga samarbetspartier, eller lovar de återigen som om de hade egen majoritet?
- 4** **Finansiering och genomförbarhet** som håller för granskning, inte bara slagord.

RAPPORT · SEPTEMBER 2026

Slutsatser

Socialdemokraternas period 2014–2022 präglas av flera tydliga och **väl dokumenterade svek** på centrala, högprofilerade vallöften. Inför 2026 återkommer flera av de tidigare problematiska temana i ny form.

Särskilt allvarligt är mönstret att lova utan att ta tillräcklig hänsyn till den parlamentariska verkligheten, för att sedan framställa uteblivna resultat som oförutsedda motgångar. Det är en strategi som systematiskt urholkar ansvarsutkrävandet.

Förtroende byggs inte främst av nya löften. Det byggs av ärlig redovisning av tidigare misslyckanden, av parlamentarisk realism och av konkreta svar på hur man undviker att upprepa samma misstag.

Inför den 13 september 2026

Fram till valdagen har väljarna all anledning att granska Socialdemokraternas löften hårdare än någonsin – och att kräva besked om hur de ska få igenom det de lovar. Historien visar att det behövs.

REFERENSER

Källor

OFFICIELLA DOKUMENT OCH STATISTIK

- Brottsförebyggande rådet (Brå), *Utvärdering av satsningen på 10 000 fler polisanställda. Slutrapport*, rapport 2026:7, mars 2026.
- Eurostat, Labour Force Survey – arbetslöshetsdata för EU-länder 2014–2022.
- Polismyndigheten, personalstatistik 2016–2024.
- Socialstyrelsen och SKR, väntetidsstatistik och vårdgarantiuppföljning 2014–2022.
- Myndigheten för vård- och omsorgsanalys, rapporter om tillgänglighet i vården.
- Arbetsförmedlingen, statistik över traineejobb och arbetsmarknadsprogram 2015–2017.
- Januariavtalet 2019 (överenskommelse mellan S, MP, C och L).
- Riksdagens protokoll och propositioner avseende värnskatten, LAS och hyressättning.
- Socialdemokraternas valmanifest 2014 och 2018; partikongressbeslut 2017.
- Budgetpropositioner 2020–2022.

NYHETS- OCH GRANSKNINGSKÄLLOR

- SVT Nyheter, »Regeringen tonade ned arbetslöshetsmål«, 16 november 2021.
- SVT Nyheter, »Av 32.000 traineejobb blev det bara ett«, 5 november 2015.
- Sveriges Radio Ekot, »Målet om EU:s lägsta arbetslöshet borta«, 18 september 2019.
- Nyheter24 / Dagens Industri, granskningar av traineejobben 2016.
- Expressen, rapportering om värnskatten och Januariavtalet 2019–2020.
- Dagens Nyheter och Sveriges Radio, rapportering om regeringskrisen 2021.
- Aftonbladet, Svenska Dagbladet och Expressen, rapportering 9 augusti 2026 om familjestödslöften.
- Grant Thornton, Vårdrapporterna 2019–2023.

FORSKNING OCH ANALYSER

- Elin Naurin, forskning om vallöften och löftesuppfyllelse (Göteborgs universitet), inkl. avhandling och artiklar om »the pledge puzzle«.
- Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet – faktablad och rapporter om upplevd löftesuppfyllelse.
- Caspian Rehbindner / Timbro, analyser av arbetslöshetsmålet 2019–2020.
- SOU 2016:78 (Reepalu-utredningen om vinster i välfärden).

REFERENSER

Noter

1. SVT Nyheter, »Regeringen tonade ned arbetslöshetsmål«, 16 november 2021; Sveriges Radio Ekot, »Målet om EU:s lägsta arbetslöshet borta«, 18 september 2019; Caspian Rehbinder, Timbro, »Hur gick det med arbetslöshetsmålet, Löfven?«, 2020; Eurostat, Labour Force Survey-data för EU-länder 2014–2022.
2. SVT Nyheter, »Av 32.000 traineejobb blev det bara ett«, 5 november 2015; Nyheter24/Dagens Industri, »Socialdemokraterna skulle skapa 32 000 traineejobb – det blev 125«, 16 augusti 2016; Arbetsförmedlingens statistik över traineejobb 2015–2017.
3. Socialdemokraternas kongressbeslut 2017 om vinster i välfärden; Reepalu-utredningen (SOU 2016:78) och efterföljande riksdagsdebatter; proposition om vinstbegränsning som röstades ned 2018.
4. Myndigheten för vård- och omsorgsanalys, rapporter om tillgänglighet 2014–2022; Socialstyrelsen, väntetidsstatistik; Grant Thornton, Vårdrapporterna 2019–2023; SKR, Väntetider i vården. Under perioden 2014–2022 ökade köerna till elektiva ingrepp påtagligt, särskilt före och under pandemin.
5. Brottsförebyggande rådet (Brå), »Utvärdering av satsningen på 10 000 fler polisanställda. Slutrapport«, rapport 2026:7 (publicerad mars 2026). Enligt Brå ökade antalet anställda med cirka 11 400 mellan 2016 och 2024, varav cirka 7 500 civilanställda och cirka 3 900–4 000 poliser. Polismyndighetens personalstatistik.
6. Januariavtalet (2019), punkt om skatter; riksdagsbeslut om avskaffande av värnskatten från 1 januari 2020; Expressen, »Värnskatten slopas – det här betyder det för dig«, 18 september 2019; regeringens budgetproposition för 2020.
7. Januariavtalet punkterna 20 (LAS) och 44 (marknadshyror/fri hyressättning i nyproduktion); riksdagsdokument och protokoll; Sveriges Radio och Dagens Nyheter, rapportering om regeringskrisen juni–juli 2021 efter Vänsterpartiets misstroendehot.
8. Socialdemokraternas valmanifest 2018; budgetpropositioner 2021 och 2022 där införandet föreslogs; Socialdemokraterna.se, »Nu påbörjar vi familjeveckan«, 20 september 2021 (senare uppdaterad med notis om att M, KD och SD stoppade förslaget i budgeten); Dagens Industri och partiernas egna uttalanden.
9. Decemberöverenskommelsen 2014 och Januariavtalet 2019 mellan S, MP, C och L. Se även riksdagens protokoll och partiernas egna dokumentationer av överenskommelserna.
10. Elin Naurin, »The Pledge Puzzle« och relaterade artiklar (Göteborgs universitet); Valforskningsprogrammets faktablad och rapporter om upplevd löftesuppfyllelse. Naurin visar att svenska regeringar generellt uppfyller 75–90 procent av vallöften helt eller delvis, men att väljarnas uppfattning ofta är mer negativ.
11. Socialdemokraterna.se (valplattform och nyheter 2026); Aftonbladet, Svenska Dagbladet och Expressen, rapportering 9 augusti 2026 om förslaget om dubbelt barn- och studiebidrag inför jul- och sommarlov.

Kan man **lita** på Socialdemokraterna?

Oikos verkar för ett tryggt, sammanhållet och välmående Sverige.
Vi publicerar rapporter, analyser och essäer som sätter
värderingar och långsiktiga samhällsfrågor i centrum.

www.oikos.se